

Europese ruimtelijke ordening komt moeizaam van de grond

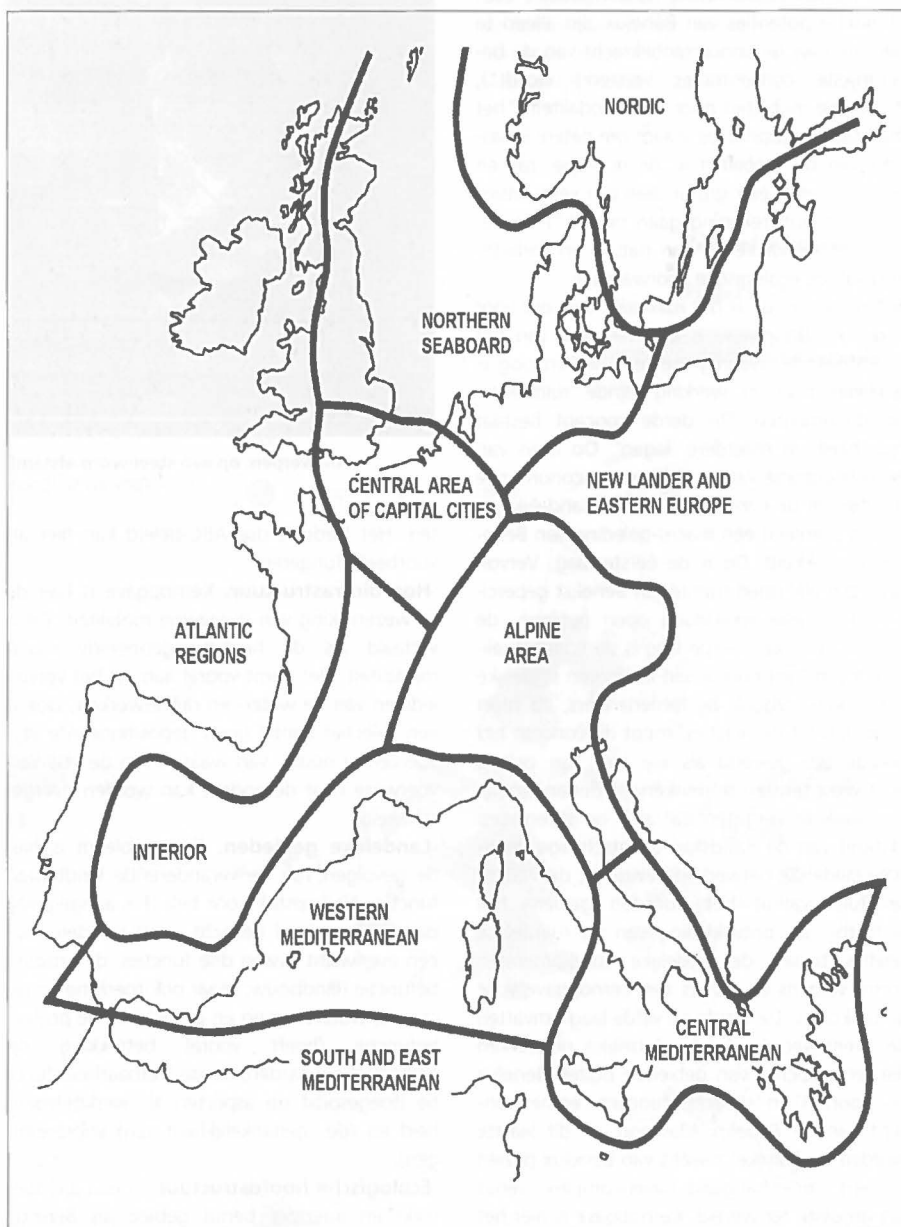
De commotie rond de gekke-koeienziekte maakt duidelijk dat de gevolgen van de samenwerking binnen de Europese Unie zijn niet meer uit de samenleving weg te denken zijn. Maar wat doet de Unie op het gebied van de ruimtelijke ordening en welke intergouvernementele instanties bemoeien zich met Europese ruimtelijke ordening?

MARIE-JOSÉ ZONDAG*

Momenteel wordt door de lidstaten van de Europese Unie een intergouvernementeel plan opgesteld met betrekking tot Europese ruimtelijke ordening: het Europees Ruimtelijk OntwikkelingsPerspectief (EROP). De hoofddoelstellingen van dit beleidsstuk zijn: het ontwikkelen van een evenwichtiger, polycentrisch stedelijk systeem, het bevorderen van gelijke toegang tot infrastructuur en kennis, en het verstandig beheren van het natuurlijke en culturele erfgoed. De twee voorgaande communautaire berichten *Europa 2000* en *Europa 2000+*, die door de Europese Commissie zijn geschreven, bevatten overzichten van de ruimtelijke ontwikkelingen. Deze overzichten worden gezien als de bouwstenen voor het EROP. Het eerste bericht, *Europa 2000*, was voornamelijk beschrijvend en multisectoraal van aard. Zeer verhelderend was de opdeling van Europa op basis van fysieke kenmerken. *Europa 2000+* is meer probleemstellend en meer ruimtelijk geïntegreerd met hier en daar een mogelijke oplossingsrichting voor het beleid.

OVERLEGORGANEN

De Conferentie voor regionale ontwikkeling in Noordwest-Europa (CRONWE) is een ontmoet-

Gebiedsafbakening van tien transnationale studies, verricht in opdracht van de Europese Commissie.

Bron: Europese Commissie

tingsplatform waaraan Nederland, België, Luxemburg, gedeelten van Duitsland (Noordrijn-Westfalen en Rijnland-Pfalts), noord-Frankrijk en zuidoost-Engeland deelnemen. In 1995 werd de zeventiende bijeenkomst van dit in 1966 opgerichte orgaan gehouden. Doel is het informeren over elkaars beleid en het creëren van afstemming via thema-bijeenkomsten. Binnen de Benelux Economische Unie is in 1969 de Bijzondere Commissie voor de Ruimtelijke Ordening (BCRO) opgericht. Deze commissie richt zich vooral op afstemming en de samenwerking in grensgebieden op het gebied van ruimtelijke ordening. De commissie stelt zich tot doel om een vergelijking van de wetgeving op dit gebied te maken, een studie van methoden van onderzoek, beginselen en maatregelen voor de ruimtelijke ordening in de drie landen en een onderzoek naar mogelijke eenvormigheid met betrekking tot voorgaande zaken. Er wordt dus niet naar gestreefd om gezamenlijk beleid te maken, maar om het beleid op elkaar af te stemmen. In 1986 is de Benelux Globale Structuurschets inzake ruimtelijke ordening uitgebracht waarin verschillen en overeenkomsten tussen België, Nederland en Luxemburg worden bekeken wat betreft beleid ten aanzien van huisvesting, industrie en landbouw/natuur. De *Tweede Benelux Structuurschets* wordt op dit moment gedrukt.

RESOLUTIE

De Raad van Europa is voor de Europese Ruimtelijke Ordening van groot belang geweest. Vanaf 1970 hebben er bijeenkomsten plaatsgevonden van de ministers verantwoordelijk voor de ruimtelijke ordening, oftewel 'La Conférence Européenne des Ministres responsables de l'Aménagement du Territoire' (CEMAT). De eerste CEMAT had plaats in Bonn in 1970. Tijdens deze bijeenkomst werden de basisbeginselen van de ruimtelijke ordening in Europa vastgelegd. Doel is te komen tot een evenwichtige regionale ontwikkeling in Europa. Het Handvest van Torremolinos, dat in 1983 door de CEMAT is aangenomen, is voor de resolutie Gendebien van 1983 van het Europees Parlement uitvoerig gebruikt. In de resolutie wordt de Europese Commissie verzocht om een speciale dienst op te richten die belast zal worden met de ruimte-

lijke ordening en met de ruimtelijke coördinatie van de verschillende communautaire instrumenten en acties. Met deze dienst kunnen dus de terreinen die aan de ruimtelijke ordening gelieerd zijn, gecoördineerd worden. Ook wordt er in de resolutie gesproken over een 'Europees schema voor de ruimtelijke ordening'. De Europese Commissie legde de resolutie een tijdlang naast zich neer. Pas in 1989 is de dienst opgericht.

BIJeenKOMSTEN

Nederland is, in de persoon van minister Nijpels, tijdens de bijeenkomst van de CEMAT van 1988 door Portugal en Frankrijk benaderd om samen voor een Europese ruimtelijke ordening te pleiten in de Europese Gemeenschap. Zo komt het dat de Franse minister voor ruimtelijke ordening in 1989 het initiatief heeft genomen voor de organisatie van de eerste informele ministersbijeenkomst voor ruimtelijke ordening. Tijdens deze bijeenkomst wilde men de meningen peilen over een Europese ruimtelijke ordening. Hier bleek wel degelijk belangstelling voor te zijn en inmiddels is er gemiddeld twee keer per jaar een informele ministersbijeenkomst. Tijdens deze bijeenkomsten wordt bepaald wat er gedaan zal worden op het gebied

van de Europese ruimtelijke ordening door de lidstaten en de dienst ruimtelijke ordening die bij DG XVI (Directoraat Generaal Regionaal beleid van de Europese Unie) is ondergebracht. Vanaf 1991 gaan deze bijeenkomsten vergezeld van een ontmoeting van het Comité voor de Ruimtelijke Ontwikkeling (CRO).

Sinds 1989 is de ontwikkeling van de Europese ruimtelijke ordening bijzonder snel is gegaan. Nog steeds is echter de Europese ruimtelijke ordening niet geïnstitutionaliseerd. Desalniettemin wordt in het Verdrag van Maastricht de ruimtelijke ordening in clausules 129 en 130 wel genoemd. Hierdoor kan de Europese ruimtelijke ordening zich op een officieel document stoelen. Deze clausules geven als het ware de Europese Ruimtelijke Ordening een bestaansgrond waaraan gerefereerd kan worden indien dat nodig blijkt te zijn. Het is de bedoeling dat in het Verdrag van Maastricht II wederom de ruimtelijke ordening ter sprake komt. Op dat gebied is namelijk nog genoeg werk te verzetten. Degenen die zich met de Europese ruimtelijke ordening bezig houden komen handen tekort.

*Redactie AGORA

Advertentie

20 JAAR VAKMANSCHAP EN ERVARING MET MAQUETTES, DRUKWERK EN FOTOGRAFIE

DRO v o r m g e v i n g

Fotobureau
Maquette-atelier
Grafisch bureau

Fotobureau
stedenbouwkundige en architectonische fotografie
reproducties en tekstdia's
bezonnings- en maquettefoto's
Inlichtingen: H. Brons, telefoon 020 - 596 1368

Maquette-atelier
stedenbouwkundige en architectonische maquettes
in alle materialen en op alle schalen, ook werkmaquettes
Inlichtingen: C. Wijthoef, telefoon 020 596 1377

Grafisch bureau
ontwerp en vormgeving / DTP van huisstijlen, brochures
en andere soorten drukwerk
tentoonstellingen
Inlichtingen: M. van Rijn, telefoon 020 596 2304

Computer graphics
stedenbouwkundige en architectonische presentaties
in de derde dimensie
perspectieven in lijn en raster
digitale fotomontages
video animaties
Inlichtingen: R. Heit, telefoon 020 596 4514

Algemene informatie / aanvragen brochure
M. van Westen
Wibautstraat 3, 1091 GH Amsterdam
Telefoon 020 596 3630
Telefax 020 596 1307